

Sygn. akt VU 1116/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 30 lipca 2013 r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. D. prawo do emerytury z dniem (...),

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. na rzecz wnioskodawcy M. D. kwotę 60

(sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 1116/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy M. D. prawa do emerytury.

W dniu 16 sierpnia 2013 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł od powyższej decyzji odwołanie. W uzasadnieniu podniósł, że jego mocodawca pracował w szczególnych warunkach w okresie od 20 lipca 1978 roku do 31 grudnia 1982 roku w (...) w B. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie całkowitej powyżej 3,5 tony, kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 i kierowcy ciągnika.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. D., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 7 czerwca 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego

(dowód: wnioski o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 4 października 2013r. od minuty 24.07 do minuty 27.31)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat 11 miesięcy i 10 dni, w tym 12 lat, 5 miesięcy i 10 dni w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia od dnia 20 lipca 1978 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku.

(dowód: decyzja z dnia 30 lipca 2013r.- k. 33 akt ZUS)

Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył wnioskodawcy następujące okresy zatrudnienia:

- od 28 września 1971 roku do 25 stycznia 1973 roku- jako tkacz w Spółdzielni Pracy (...) w B.;
- od 2 stycznia 1975 roku do 10 lipca 1978 roku- na stanowisku kierowca samochodu ciężarowego ponad 3,5 tony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w B.;
- od 27 maja 1991 roku do 15 lipca 1991 roku -na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w (...) B.;
- od 20 lipca 1991 roku do 31 grudnia 1998 roku- na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w (...) i P A.J. S. S.J.

(okoliczności bezsporne – odpowiedź na odwołanie)

W okresie od 10 lipca 1978 roku do 30 kwietnia 1987 roku M. D. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkim Związku (...) w P. T. - (...) w B. kolejno na stanowisku kierowcy, zastępcy kierownika bazy eksploatacji sprzętu, dyspozytora, brygadzysty ds. technicznych.

W początkowym okresie zatrudnienia w (...) w B. od 10 lipca 1978r. do 31 grudnia 1982r. wnioskodawca pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony oraz kierowca O. i A.. Samochodem ciężarowym S., K. wnioskodawca przewoził torf, wapno i nawozy, a samochodem ciężarowym J. paliwo w specjalnej cysternie. Natomiast O. lub A. M. D. przywoził pracowników do pracy ok. 6 rano i rozwoził ich do domów po południu ok. 15. O. służył do przewozu około 30 osób, a A. ok. 40 osób. W razie potrzeby wnioskodawca jeździł jako kierowca ciągnika, którym dowoził w beczce paliwo do sprzętów rolniczych znajdujących się w polu.

(dowód: zeznania świadka M. J. - protokół rozprawy z dnia 4 października 2013r. od minuty 4.32 do minuty 8.43, zeznania świadka J. S. (2) - protokół rozprawy z dnia 4 października 2013r. od minuty 8.44 do minuty 14.29, zeznania świadka J. W. - protokół rozprawy z dnia 4 października 2013r. od minuty 14.30 do minuty 18.50, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 4 października 2013r. od minuty 18.50 do minuty 27.31, świadectwo pracy k. 7 w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak

zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy we wskazanym zakładzie pracy był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Sporny pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz umowy o pracę potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie czasu wynika jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy w w/w dokumentach polegającego na niewskazaniu kierowcą jakich pojazdów był wnioskodawca, nie oznacza – jak chce organ rentowy – że wnioskodawca nie był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze całkowity ponad 3,5 tony.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w (...) w B. w okresie od lipca 1978 roku do 31 grudnia 1982 roku Sąd oparł się na spójnych i wiarygodnych zeznaniach świadków: M. J., J. S. (2) oraz J. W. oraz zeznaniach wnioskodawcy.

Należy podkreślić, że świadkowie pracowali w spornym okresie razem z wnioskodawcą, a zatem dysponują szczegółową wiedzą na temat codziennych, stałych obowiązków pracowniczych skarżącego. Świadkowie potwierdzili, że wnioskodawca cały czas pracował na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym ponad 3,5 tony (jeździł S., K. i J. przewożąc torf, wapno, nawozy sztuczne i paliwo) oraz na stanowisku kierowcy autobusu : O. i A., którymi przewoził pracowników do i z pracy. Zarówno O. jak i A. były to pojazdy służące do przewozu ponad 15 osób. Czasem wnioskodawca pracował jako kierowca ciągnika, którym dowoził w specjalnej beczce paliwo do maszyn rolniczych pracujących w polu. Poza w/w obowiązkami skarżący nie miał innych obowiązków. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie wykonywał w spornym okresie, to jest w (...) w B. w okresie od 10 lipca 1978 roku do 31 grudnia 1982 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace zaliczone zgodnie z Wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku do prac w szczególnych warunkach, a mianowicie:

- prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15 (dział VIII pkt 2)

-prace kierowców ciągników (dział VII pkt 3);

Po doliczeniu tego okresu w wymiarze ponad 4 lat do stażu pracy w szczególnych warunkach uznanego przez organ rentowy wynoszącego 12 lat 5 miesięcy i 10 dni, wnioskodawca wykazał, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący złożył wniosek o emeryturę w dniu 31 grudnia 2012r., z pierwszym dniem tego miesiąca nabył prawo do emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c. oraz przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. Nr 490).